

ROMÂNIA

Avocatul Poporului

Str. George Vraca nr. 8, Sector 1, București
www.avp.ro

Tel./fax: 0268/471.100 E-mail: avpbrasov@avp.ro

Domnului Benedek-Huszár János, Primar
Primăria Orașului Baraolt, județul Covasna

RECOMANDARE

Nr. 87 din 8 JUN 2023 2023

Avocatul Poporului, prin Biroul Teritorial Brașov, s-a sesizat din oficiu, în temeiul art. 16 alin. (1) din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, după publicarea unui articol pe site-ul de știri locale "Brașov.net", în data de 5 aprilie 2023, articol din care reiese că o tânără în vârstă de de ani, din satul Bodoș, județul Covasna, a fost legată de propriul tată cu un lanț și două lacăte de un dulap din casă.

Polițiștii au descins la domiciliul bărbatului din satul Bodoș, județul Covasna, și au găsit-o pe fiica acestuia, care suferă de afecțiuni psihice, legată de un dulap cu un lanț asigurat cu două lacăte.

În vederea soluționării acestei sesizări din oficiu, au fost întreprinse demersuri la Primăria Orașului Baraolt, județul Covasna, la Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Covasna, precum și la Poliția Orașului Baraolt, județul Covasna, iar în data de 30 mai 2023, a fost efectuată o anchetă la Primăria Orașului Baraolt.

1. Prin adresa înregistrată cu nr. 12925 din 9 mai 2023, **Poliția Orașului Baraolt** ne-a comunicat următoarele informații:

- în dosarul penal nr. , se efectuează cercetări pentru săvârșirea infracțiunii de lipsire de libertate în mod ilegal, faptă prevăzută și pedepsită de art. 205 alin. (1) și alin. (3) lit. c) din Codul penal.

Din verificările efectuate pe site-ul "portal.just.ro", dosar nr. , reiese că instanța a admis propunerea formulată de Parchetul de pe lângă Judecătoria Sfântu Gheorghe, de luare a măsurii arestării preventive față de inculpații și (părinții tinerei).

2. Prin adresa înregistrată cu nr. 12926 din 9 mai 2023, **Primăria Orașului Baraolt** ne-a comunicat următoarele informații:

- a fost analizată situația socială a acestei familii și au fost verificate condițiile în care trăia tânăra în cauză, cu ocazia efectuării anchetelor sociale și a verificărilor pe teren.

Conform Certificatului de încadrare în grad de handicap nr. '11.05.2017, emis de Comisia de Evaluare a Persoanelor Adulte cu Handicap, este încadrată în gradul de handicap grav cu asistent personal (certificatul este permanent).

Tânăra în cauza își primea tratamentul necesar. Au fost identificate nevoi de îngrijire socio-medicală pentru tânăra în cauză, încă din anii 2011, 2012, autoritatea locală propunând instituționalizarea bolnavei și desfacerea contractului de muncă al asistentului personal.

3. Prin adresa înregistrată cu nr. 11422 din 24 aprilie 2023, **Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Covasna** (în continuare, DGASPC Covasna) ne-a comunicat următoarele informații:

Numita , născută la data de , fiica lui și a lui , a intrat în evidența DGASPC Covasna, respectiv a Serviciului de evaluare complexă copii cu dizabilități, în anul 2002, fiind încadrată în grad de handicap grav cu asistent personal.

Până în anul 2012, situația părea că se află sub control, copilul era adus anual la medicul specialist din Sfântu Gheorghe și la Serviciul de evaluare complexă copii din cadrul DGASPC Covasna pentru încadrare de grad. Anchetele sociale efectuate de către primăria de domiciliu indicau faptul că familia are o situație materială precară, dar este organizată social și fără probleme de comportament în comunitate.

La începutul lunii ianuarie 2012, DGASPC Covasna a fost sesizată telefonic de către un cetățean din Bodoș cu informația că adolescenta în cauză este neglijată și imobilizată la domiciliu în lanțuri. Astfel, a început verificarea situației prin vizita la domiciliul familiei, discuții cu părinții minorei și reprezentanții primăriei. Părinților li s-a adus la cunoștință faptul că tânăra poate fi instituționalizată pentru a fi îngrijită corespunzător de personal calificat, însă aceștia au refuzat și și-au luat angajamentul în scris că nu se va mai întâmpla să fie legată, că îi vor administra corect și permanent tratamentul medicamentos prescris.

Împreună cu reprezentanții primăriei s-a decis ca mamei să i se desfacă contractul individual de muncă și tatăl să devină asistentul personal al tinerei, iar tânăra să rămână în familie.

În vara anului 2012, la împlinirea vârstei de ani, a trecut în evidența Biroului de evaluare complexă adulți, continuând să fie încadrată în gradul grav cu asistent personal, tatăl fiind angajat de primărie cu contract individual de muncă ca asistent personal.

În anul 2014, Comisia de evaluare pentru persoane adulte cu handicap Covasna a acordat în continuare gradul grav cu asistent personal, **cu certificat de valabilitate permanentă**. Potrivit anchetei sociale efectuate de către primărie cu privire la relațiile de familie se menționează că nu existau riscuri de neglijare sau abuz.

4. La data efectuării anchetei de către reprezentanții Biroului Teritorial Brașov, în urma discuțiilor purtate cu doamna _____, șef birou Administrație publică locală, și cu doamna _____, consilier Compartiment personal și salarizare, au reieșit următoarele:

- din data de 3 aprilie 2023, tânăra _____, în vârstă de _____ de ani, este internată la Spitalul Județean de Urgență "Dr. Fogolyan Kristof" Sfântu Gheorghe, Secția de _____ Adulți, iar părinții, _____ și _____ sunt arestați preventiv.

Prin Încheierea din data de 18 mai 2023, Judecătoria Sfântu Gheorghe a admis cererea de instituire a curatei speciale, a numit Unitatea Administrativ Teritorială Baraolt, prin primar, în calitate de curator al persoanei bolnave, până la soluționarea cererii privind instituirea tutelei speciale. Frații tinerei și rudele au învederat instanței că nu doresc să fie numiți în calitate de curator special pentru _____

Astfel, după externare, tânăra va fi instituționalizată la Centrul _____

_____ din județul Mureș, centru specializat pentru personale cu afecțiuni _____

Lunar, tatăl tinerei, domnul _____, depunea la Primăria Baraolt un raport privind îndeplinirea îndatoririlor de serviciu și starea persoanei cu handicap, astfel se făcea monitorizarea situației. Rapoartele depuse la Primăria Baraolt, prin care tatăl tinerei declara că a asigurat alimentația corespunzătoare persoanei cu handicap, a asigurat igiena corporală, a asigurat și urmărit efectul tratamentului prescris de medici, a participat activ la crearea unor condiții normale de viață persoanei asistate etc., au semnătura și parafa medicului de familie.

În prezent, prin Dispoziția nr. 76/2023, contractul de muncă încheiat între Primăria Orașului Baraolt și domnul _____, asistent personal al persoanei cu handicap, este suspendat de drept, întrucât salariatul este arestat preventiv.

După ancheta socială întocmită în anul 2012, anchetă în urma căreia s-a propus instituționalizarea tinerei _____, s-a mers anual la această familie, pentru a controla modul în care asistentul personal se îngrijește de persoana încadrată în grad de handicap grav. Ulterior, în perioada Covid, nu s-au efectuat deplasări/verificări la domiciliul tinerei, vizitele fiind suspendate, însă acestea nu au fost reluate nici după ridicarea restricțiilor impuse de pandemie.

În cadrul Primăriei Baraolt nu există niciun asistent social angajat. În anul 2022, a fost scos la concurs postul de asistent social, însă s-a prezentat o persoană cu studii în domeniul turistic, care și-a luat angajamentul că se va înscrie la studii de specialitate, iar ulterior angajării s-a înscris la Universitatea "Babeș-Bolyai" din Cluj, Facultatea de Sociologie și Asistență

Socială. Această persoană angajată și-a desfășurat activitatea în cadrul Primăriei Baraolt, având atribuții de asistent social, însă anul acesta, în cursul lunii mai, salariată și-a dat demisia, întrucât susținea că nu mai suportă stresul și mediul de lucru.

În cadrul Compartimentului protecția copilului, protecția persoanelor cu handicap există un singur angajat, iar o a doua salariată, care se ocupa de persoanele cu handicap, este în concediu pentru creșterea copilului. Întreaga Direcție de Asistență Socială din cadrul Primăriei Baraolt, județul Covasna, are 2 angajați (nu ne referim la asistenții personali ai persoanelor cu handicap), astfel că activitatea instituției se desfășoară cu dificultate, din cauza lipsei de personal.

După evenimentul cu tânăra din satul Bodoș, Agenția Județeană pentru Plăți și Inspecție Socială Covasna a dispus efectuarea de verificări/anchete sociale la domiciliul fiecărei persoane cu handicap grav, măsură care a fost dusă la îndeplinire de către autoritatea locală.

Constatăm că, din ancheta socială efectuată în anul 2012 de către reprezentanții Primăriei Orașului Baraolt, anchetă dispusă după ce un cetățean a reclamat că tânăra este ținută în lanț, în cotețul de porci, fiind tratată ca un animal, rezultau următoarele:

- bolnavei i s-au format obiceiuri anormale chiar și pentru o persoană cu handicap respectiv se deplasează în patru labe sau în poziție aplecată, se hrănește de pe podea, își face nevoile des, într-o găleată, fără nicio ezitare, în prezența reprezentanților primăriei.

Cetățeanul care a reclamat situația descrisă mai sus a refuzat să dea o declarație scrisă, spunând că sunt lucruri cunoscute de întreaga comunitate din satul Bodoș, însă nimeni nu are curajul să depună o sesizare scrisă, întrucât părinții fetei îi amenință pe toți că le incendiază casele.

De asemenea, la ancheta socială efectuată în data de 5 septembrie 2012, angajatele primăriei nu au putut pătrunde în locuința familiei decât după ce tatăl fetei a ieșit cu fiica sa din șură, bolnava fiind agitată și într-o stare de neliniște, inițial tatăl negând că o ține legată în șură, dar la intrarea reprezentanților autorității locale în respectiva șură au găsit lanțul cu care tânăra fusese legată, moment în care asistentul personal a recunoscut că așa procedează.

Ulterior acestor anchete sociale, anchete în care **constatățile efectuate la fața locului descriu o situație foarte gravă**, reprezentanții autorității locale susțin că au verificat anual situația tinerei, vizitele fiind suspendate în perioada pandemiei de Covid, însă nu au fost reluate nici după ridicarea restricțiilor.

Deși potrivit dispozițiilor legale autoritatea locală, respectiv primăria, urmărește situația, cu atât mai mult în cazurile de acest gen, unde un membru al familiei este desemnat angajat ca asistent personal pentru bolnavul respectiv, monitorizarea îi revine autorității locale. Pentru persoanele adulte cu handicap, îngrijite în familie, se desemnează un manager de caz de către serviciul public de asistență socială de la nivelul primăriei de domiciliu, respectarea drepturilor

acestor categorii de beneficiari se realizează tot de către această instituție, iar activitatea asistenților personali, care sunt angajați ai primăriei, se monitorizează tot de către primărie.

Conform prevederilor art. 40 alin. (2) din Legea 448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap, republicată, *serviciul public de asistență socială dispune efectuarea de controale periodice asupra activității asistenților personali și prezintă semestrial un raport consiliului local.*

Or, chiar și după ridicarea restricțiilor impuse pe durata pandemiei de Covid, reprezentanții autorității locale nu au efectuat nicio vizită, niciun control sau anchetă socială la domiciliul persoanei cu handicap grav,

Consilierul de la Compartimentul personal și salarizare, la depunerea lunară a raportului de către asistentul personal al persoanei cu handicap, discuta cu tatăl tinerei despre problemele din familie, răspunsul fiind că totul este în ordine. Deși din anchetele sociale anterioare a rezultat un anumit tipar al comportamentului părinților tinerei, aceștia declarând, în repetate rânduri, că o leagă pe fiica lor cu lanț, întrucât nu o pot lăsa singură când ei sunt plecați, altfel fuge de acasă și agresează alte persoane.

Pe lângă lipsa personalului necesar, lipsa unui director care să coordoneze activitatea direcției, precum și personalul lipsit de experiență în domeniu contribuie la ivirea unor astfel de situații.

În acest context, în temeiul dispozițiilor art. 59 din Constituția României și ale art. 15 alin. (1) lit. f), art. 24 și art. 26 din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată;

Pentru realizarea scopului constituțional și legal al Avocatului Poporului și anume, apărarea drepturilor și libertăților persoanelor fizice în raporturile acestora cu autoritățile publice, Avocatul Poporului emite prezenta:

RECOMANDARE

1. Primarul Orașului Baraolt, în exercitarea atribuțiilor prevăzute de lege, va dispune:

- luarea măsurilor legale în vederea monitorizării și analizării situației persoanelor cu dizabilități din unitatea administrativ-teritorială, precum și respectării drepturilor acestora, asigurând centralizarea și sintetizarea datelor și informațiilor relevante; identificarea și evaluarea situațiilor care impun acordarea de servicii și/sau beneficii pentru persoanele adulte cu dizabilități; asigurarea ponderii personalului de specialitate angajat în raport cu tipurile de servicii sociale, conform dispozițiilor art. 8 alin. (4), Anexa nr. 2, din Hotărârea Guvernului nr. 797/2017 pentru aprobarea regulamentelor cadru de organizare și funcționare ale serviciilor publice de asistență socială și a structurii orientative de personal.

2. În vederea prevenirii unor situații similare, autoritatea locală va dispune măsurile necesare pentru respectarea dispozițiilor art. 40 alin. (2) din Legea 448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap, republicată.

3. Pentru protecția persoanelor încadrate în grad de handicap, reprezentanții autorității locale trebuie să se procedeze la identificarea potențialelor abuzuri la care acestea pot fi supuse, evaluarea și intervenția promptă în situații de risc.

4. Primarul Orașului Baraolt va informa Avocatul Poporului cu privire la însușirea recomandării și măsurile dispuse, în termen de 30 de zile de la comunicarea acesteia.

București, 7 iunie 2023

Instituția Avocatul Poporului, cu sediul precizat în antet vă prelucrează datele personale în baza reglementărilor legale aplicabile în domeniul specific de activitate. Scopul prelucrării este de îndeplinire a unei sarcini care servește unui interes public sau care rezultă din exercitarea autorității publice cu care este investit operatorul. În exercitarea atribuțiilor avute, prelucrarea datelor cu caracter personal de către instituția Avocatul Poporului se circumscrie situației definite de art. 6 alin. 1) lit. e) din Regulamentul UE nr. 679 din 27 aprilie 2016, în limitele atribuțiilor și obligațiilor legale cu respectarea aplicării legislației privind protecția datelor personale. Datele personale sunt obținute din corespondența transmisă de dumneavoastră instituției noastre, fie în cadrul audiențelor sau al serviciului de dispecerat, precum și de la autorități publice sau din consultarea bazelor de date publice. Datele personale pot fi dezvăluite către alte autorități sau instituții publice ori către autorități cu care instituția Avocatul Poporului cooperează în vederea îndeplinirii atribuțiilor sale legale. În cazul în care nu doriți ca anumite date personale să fie dezvăluite, aveți posibilitatea de a vă exercita dreptul de opoziție, în condițiile prevăzute de art. 21 din RGPD. Datele dumneavoastră personale sunt stocate pe perioada necesară efectuării tuturor demersurilor întreprinse pentru susținerea activităților domeniilor de activitate/serviciilor/birourilor/birourilor teritoriale/centrelor zonale din cadrul Instituției Avocatul Poporului de relații publice, petiționare, formulare de puncte de vedere, organizare, derulare evenimente, soluționarea acțiunilor de către instanțele de judecată competente, îndeplinirea atribuțiilor legale de vizite, soluționare a petițiilor, înregistrarea și soluționarea notificărilor de încălcare a securității datelor cu caracter personal, precum și înregistrarea formularelor de declarare responsabil cu protecția datelor, după care vor fi arhivate potrivit legislației aplicabile. Persoanele ale căror date personale sunt prelucrate de către Instituția Avocatul Poporului pot să își exercite drepturile de acces la date, de rectificare, ștergere, restricționare, în conformitate cu dispozițiile art. 15-19 din RGPD, precum și dreptul de a depune o plângere la ANSPDCP pentru modul de soluționare a cererilor de exercitare a acestor drepturi, printr-o cerere trimisă prin poștă la sediul ANSPDCP sau la adresa anspdcp@dataprotection.ro. Mai multe informații privind prelucrarea datelor dvs. cu caracter personal puteți consulta pe site-ul www.avp.ro, secțiunea *Protecția datelor cu caracter personal*.

Vă mulțumim!